

UNJONI EWROPEA

IL-PARLAMENT EWROPEW

IL-KUNSILL

Brussell, 5 ta' Lulju 2018
(OR. en)

2017/0125 (COD)

PE-CONS 28/18

POLMIL 63
COMPET 368
CFSP/PESC 481
CSDP/PSDC 276
COPS 178
EUMC 91
ECOFIN 497
IND 146
MI 397
RECH 228
EMPL 249
CODEC 868

ATTI LEGISLATTIVI U STRUMENTI OĦRA

Suġġett: REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL li
jistabbilixxi l-Programm Ewropew għall-lżvilupp fl-Industrija tad-Difiża bil-
għan li jappoġġa l-kompetittività u l-kapaċità ta' innovazzjoni tal-industrija
tad-difiża tal-Unjoni

REGOLAMENT (UE) 2018/...
TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

ta'...

**li jistabbilixxi l-Programm Ewropew għall-Iżvilupp fl-Industrija tad-Difiża
bil-ghan li jappoġġa l-kompetittività u l-kapaċità ta' innovazzjoni
tal-industrija tad-difiża tal-Unjoni**

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 173 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġislattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew¹,

Filwaqt li jaġixxu f'konformità mal-proċedura leġislattiva ordinarja²,

---

¹ ĠU C 129, 11.4.2018, p. 51.

² Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-3 ta' Lulju 2018 (għadha mhix ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali) u Deċiżjoni tal-Kunsill ta' ...

Billi:

- (1) Fil-Komunikazzjoni tagħha tat-30 ta' Novembru 2016 dwar Pjan ta' Azzjoni Ewropew għad-Difiża, il-Kummissjoni impenjat ruħha li tikkomplementa, tikkonsolida u tagħti spinta lill-isforzi kollaborattivi tal-Istati Membri biex jiżviluppaw kapaċitajiet tad-difiża li jwieġbu għall-isfidi tas-sigurtà, kif ukoll li titrawwem industrija tad-difiża li tkun kompetittiva, innovattiva u effiċjenti fl-Unjoni kollha. Hija pproponiet, b'mod partikolari, li jitnieda Fond Ewropew għad-Difiża ('il-Fond') b'appoġġ għall-investiment fir-riċerka kongunta u fl-iżvilupp kongunt tat-tagħmir u tat-teknoloġiji fil-qasam tad-difiża, biex b'hekk jigu inkuraġġuti l-akkwist kongunt u l-manutenzjoni kongunta tat-tagħmir u t-teknoloġiji fil-qasam tad-difiża. Il-Fond ma jkunx jissostitwixxi l-isforzi nazzjonali f'dan ir-rigward u jenħtieġ li jkun mezz li jincentiva lill-Istati Membri biex jikkooperaw u jinvestu aktar fil-qasam tad-difiża. Il-Fond ikun jappoġġa l-kooperazzjoni matul iċ-ċiklu kollu tal-iżvilupp tal-prodotti u tat-teknoloġija fil-qasam tad-difiża, biex b'hekk jitrawmu s-sinergiji u l-kosteffettività. L-oġġettiv ikun li jsiru disponibbli kapaċitajiet, li tkun żgurata b'żewġ kompetittiva u innovattiva għall-industrija tad-difiża fl-Unjoni kollha, inkluż permezz ta' kooperazzjoni transfruntiera u l-partecipazzjoni tal-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju (SMEs), u li jsir kontribut għat-tishih tal-kooperazzjoni Ewropea fil-qasam tad-difiża.

- (2) Sabiex jitrawmu l-kompetittività, l-effiċjenza u l-kapaċità tal-innovazzjoni tal-industrija tad-difiża tal-Unjoni li tikkontribwixxi għall-awtonomija strategika tal-Unjoni, jenħtieġ li jiġi stabbilit Programm Ewropew għall-Iżvilupp fl-Industrija tad-Difiża ('il-Programm'). Jenħtieġ li l-Programm ikollu l-għan li jtejjeb il-kompetittività tal-industrija tad-difiża tal-Unjoni, li tikkontribwixxi għat-titjib tal-kapaċitajiet tad-difiża, fost l-oħrajn b'rabta maċ-ċiberdifiża, billi jappoġġa l-kooperazzjoni bejn l-imprizi fl-Unjoni kollha, inkluż l-SMEs u l-kumpanniji b'kapitalizzazzjoni medja (mid-caps), iċ-ċentri ta' riċerka u l-universitajiet, u l-kollaborazzjoni bejn l-Istati Membri, fil-fażi tal-iżvilupp tal-prodotti u t-teknoloġiji tad-difiża, biex b'hekk jiġi ffaċilitat l-isfruttament aħjar tal-ekonomiji ta' skala fl-industrija tad-difiża u tiġi promossa l-istandardizzazzjoni tas-sistemi tad-difiża filwaqt li tittejjeb l-interoperabbiltà tagħhom. Il-fażi tal-iżvilupp, li tiġi wara l-fażi tar-riċerka u t-teknoloġija, tinvolvi riskji u spejjeż sinifikanti li joħolqu ostakli għall-isfruttament ulterjuri tar-risultati tar-riċerka u għandhom impatt negattiv fuq il-kompetittività tal-industrija tad-difiża tal-Unjoni. Waqt li jappoġġa l-fażi tal-iżvilupp, il-Programm ikun qiegħed jikkontribwixxi għal sfruttament aħjar tar-risultati tar-riċerka dwar id-difiża u jgħin biex jixxejjjen id-distakk bejn ir-riċerka u l-produzzjoni. Il-Programm ikun qiegħed jippromwovi wkoll l-forom kollha ta' innovazzjoni, billi l-effetti pożittivi ta' tali appoġġ ikun mistenni li jinfirex għas-settur ċivili. Il-Programm jikkomplementa l-attivitajiet imwettqa f'konformità mal-Artikolu 182 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea u ma jkoprix il-produzzjoni jew l-akkwist ta' prodotti jew teknoloġiji tad-difiża.

- (3) Sabiex jinkisbu soluzzjonijiet aktar innovattivi u biex jitrawwem suq intern miftuħ, jenhtieg li l-Programm jipprovdi appoġġ qawwi għall-partecipazzjoni transfruntiera tal-SMEs u jgħin biex jinholqu opportunitajiet tas-suq godda.
- (4) Jenhtieg li l-Programm ikopri perijodu ta' sentejn mill-1 ta' Jannar 2019 sal-31 ta' Diċembru 2020. Jenhtieg li l-ammont finanzjarju għall-implimentazzjoni tal-Programm jiġi ddeterminat għal dak il-perijodu.
- (5) Dan ir-Regolament jistabbilixxi pakkett finanzjarju għad-durata shiħa tal-Programm, li jrid jikkostitwixxi l-ammont ta' referenza prinċipali, fis-sens tal-punt 17 tal-Ftehim Interistituzzjonali tat-2 ta' Diċembru 2013 bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill u l-Kummissjoni dwar dixxiplina baġitarja, dwar kooperazzjoni f'materji ta' baġit u dwar ġestjoni finanzjarja tajba¹, għall-Parlament Ewropew u l-Kunsill waqt il-proċedura baġitarja annwali.

---

¹ ĠU C 373, 20.12.2013, p. 1.

- (6) Fl-implimentazzjoni tal-Programm, l-istrumenti kollha ta' finanzjament jenhtieg li jintużaw f'konformità mar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹, bil-ħsieb li jiġi massimizzat l-iżvilupp ta' prodotti u teknoloġiji tad-difiża. Madankollu, fid-dawl tad-durata ta' sentejn tal-Programm, l-użu ta' strumenti finanzjarji jista' jgħaliq diffikultajiet prattiċi. Għaldaqstant, matul dak il-perijodu inizjali, jenhtieg li tingħata prijorità għall-użu ta' għotjiet u, f'ċirkostanzi eċċezzjonali, għall-akkwist pubbliku. L-istrumenti finanzjarji jistgħu jkunu għodda xierqa għall-użu fil-Fond wara l-2020.
- (7) Il-Kummissjoni tista' tafda parti mill-implimentazzjoni tal-Programm lill-entitajiet imsemmija fil-punt (c) tal-Artikolu 58(1) tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012.
- (8) Wara li jaqblu dwar il-prijoritajiet komuni b'rabta mal-kapaċitajiet ta' difiża fil-livell tal-Unjoni, b'mod partikolari permezz tal-Pjan ta' Żvilupp tal-Kapaċitajiet, b'kont meħud ukoll tar-Rieżami Annwali Kkoordinat dwar id-Difiża, u bil-ħsieb li jinkiseb il-Livell ta' Ambizzjoni tal-UE kif maqbul mill-Kunsill fil-konklużjonijiet tiegħu tal-14 ta' Novembru 2016 u approvat mill-Kunsill Ewropew fil-15 ta' Diċembru 2016, l-Istati Membri jidentifikaw u jikkonsolidaw ir-rekwiziti militari u jistabbilixxu l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi tal-proġett.

---

¹ Ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni u li jħassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 1605/2002 (ĠU L 298, 26.10.2012, p. 1).

- (9) Fejn adatt, jenhtieg li l-Istati Membri jahtru wkoll maniger tal-progett, bhal organizzazzjoni internazzjonali tal-gestjoni tal-progetti, pereżempju l-Organizzazzjoni Kongunta għall-Kooperazzjoni fil-Qasam tal-Armamenti, jew entità, bhall-Aġenzija Ewropea għad-Difiża, biex imexxi l-hidma marbuta mal-iżvilupp ta' azzjoni kollaborattiva appoġġata mill-Programm. Meta ssir tali hatra, jenhtieg li l-Kummissjoni tikkonsulta lill-maniger tal-progett dwar il-progress li jkun sar fir-rigward tal-azzjoni qabel ma jsir il-pagament lill-benefiċjarju tal-azzjoni eliġibbli biex il-maniger tal-progett ikun jista' jiżgura li l-benefiċjarji jirrispettaw l-iskadenzi.
- (10) Jenhtieg li l-appoġġ finanzjarju tal-Unjoni ma jaffettwax it-trasferiment ta' prodotti relatati mad-difiża fl-Unjoni f'konformità mad-Direttiva 2009/43/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹, jew l-esportazzjoni ta' prodotti, tagħmir jew teknoloġiji tad-difiża. Jenhtieg li lanqas ma jaffettwa d-diskrezzjoni tal-Istati Membri fir-rigward tal-politika dwar it-trasferiment fl-Unjoni u l-esportazzjoni ta' tali prodotti, inkluż f'konformità mar-regoli komuni li jirregolaw il-kontroll tal-esportazzjonijiet ta' teknoloġija u tagħmir militari stipulati fil-Požizzjoni Komuni tal-Kunsill 944/2008/PESK².

---

¹ Id-Direttiva 2009/43/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-6 ta' Mejju 2009 dwar l-issimplifikar tat-termini u l-kundizzjonijiet tat-trasferimenti ta' prodotti relatati mad-difiża fil-Komunità (ĠU L 146, 10.6.2009, p. 1).

² Il-Požizzjoni Komuni tal-Kunsill 2008/944/PESK tat-8 ta' Diċembru 2008 li tiddefinixxi regoli komuni li jirregolaw il-kontroll ta' esportazzjonijiet ta' teknoloġija u tagħmir militari (ĠU L 335, 13.12.2008, p. 99).

- (11) Peress li l-oġġettiv tal-Programm hu li jappoġġa l-kompetittività u l-effiċjenza tal-industrija tad-difiża tal-Unjoni billi jtaffi r-riskju waqt il-fażi tal-iżvilupp tal-proġetti ta' kooperazzjoni, jenhtieg li l-azzjonijiet marbuta mal-iżvilupp ta' prodott jew teknoloġija tad-difiża, jigiġifieri l-istudji dwar il-fattibbiltà u miżuri oħra ta' akkumpanjament, id-disinn (inkluż l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi li fuqhom huwa bbażat id-disinn), il-prototipi tas-sistema, l-ittestjar, l-ikkwalifikar, iċ-ċertifikazzjoni u ż-żieda fl-effiċjenza matul iċ-ċiklu tal-ħajja ta' prodott jew teknoloġija tad-difiża, ikunu eliġibbli għall-finanzjament skont il-Programm. Il-modernizzazzjoni tal-prodotti u t-teknoloġiji tad-difiża eżistenti, inkluż l-interoperabbiltà tagħhom, jenhtieg li jkunu wkoll eliġibbli għall-finanzjament skont il-Programm. Azzjonijiet għall-modernizzazzjoni tal-prodotti u t-teknoloġiji tad-difiża eżistenti jenhtieg li jkunu eliġibbli biss fejn l-informazzjoni li diġà teżisti u li hija meħtieġa biex titwettaq l-azzjoni ma tkunx soġġetta għal kwalunkwe restrizzjoni b'mod li tillimita l-abbiltà li titwettaq l-azzjoni.
- (12) Peress li l-għan tal-Programm huwa, b'mod partikolari, li tizzied il-kooperazzjoni bejn l-impriżi fl-Istati Membri, jenhtieg li azzjoni tkun eliġibbli għall-finanzjament skont il-Programm biss jekk trid titwettaq minn konsorzju ta' mill-anqas tliet impriżi bbażati f'mill-inqas tliet Stati Membri differenti.

- (13) Hafna drabi l-kollaborazzjoni transfruntiera bejn l-impriżi fl-iżvilupp ta' prodotti u teknoloġiji tad-difiża giet imfixkla mid-diffikultà li jintlaħaq ftehim dwar l-ispeċifikazzjonijiet jew l-istandards tekniċi komuni. L-assenza jew l-insuffiċjenza ta' speċifikazzjonijiet jew standards tekniċi komuni wassal għal kumplessità akbar, dewmien u spejjeż eżagerati fil-fażi tal-iżvilupp. Għall-azzjonijiet li jinvolvu livell ogħla ta' maturità teknoloġika, ftehim dwar l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi komuni jenhtieg li jkun kondizzjoni primarja għall-eligibilità għall-finanzjament skont il-Programm. Jenhtieg li l-istudji dwar il-fattibbiltà u l-azzjonijiet li għandhom l-għan li jappoġġaw l-istabbiliment ta' speċifikazzjonijiet jew standards tekniċi komuni jkunu eligibbli wkoll għall-finanzjament skont il-Programm.
- (14) Sabiex jiġi żgurat li, fl-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, l-obbligi internazzjonali tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha jiġu rrispettati, l-azzjonijiet relatati ma' prodotti jew teknoloġiji li l-użu, l-iżvilupp jew il-produzzjoni tagħhom ikunu pprojbiti mid-dritt internazzjonali jenhtieg li ma jkunux eligibbli għall- finanzjament tskont il-Programm. F'dak ir-rigward, l-eligibilità ta' azzjonijiet għall-iżvilupp ta' prodotti jew teknoloġiji godda tad-difiża, bħal dawk li huma speċifikament imfassla biex iwettqu attakki letali mingħajr ebda kontroll uman fuq id-deċiżjonijiet dwar l-attakki, jenhtieg li wkoll jkunu soġġetti għal żviluppi fid-dritt internazzjonali.

- (15) Peress li l-Programm għandu l-għan li jtejjeb il-kompetittività u l-effiċjenza tal-industrija tad-difiża tal-Unjoni, jenhtieg li, fil-prinċipju, l-entitajiet stabbiliti fl-Unjoni u li mhumiex soġġetti għal kontroll minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz biss ikunu eligibbli għall-finanzjament. Barra minn hekk, biex tkun żgurata l-protezzjoni tal-interessi essenzjali marbutin mas-sigurtà u d-difiża tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, l-infrastruttura, il-faċilitajiet, l-assi u r-riżorsi li jintużaw mill-benefiċjarji u mis-subkuntratturi f'azzjoni ffinanzjata skont il-Programm, jenhtieg li ma jkunux jinstabu fit-territorju ta' pajjiż terz.
- (16) F'ċerti ċirkostanzi, jenhtieg li jkun possibbli li ssir deroga mill-prinċipju li l-benefiċjarji u s-subkuntratturi involuti f'azzjoni ma jkunux soġġetti għal kontroll minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz. F'dak il-kuntest, l-imprizi stabbiliti fl-Unjoni li huma kkontrollati minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz jenhtieg li jkunu jistgħu jkunu eligibbli għall-finanzjament dment li jkunu ssodisfati kondizzjonijiet rilevanti u stretti relatati mal-interessi tas-sigurtà u d-difiża tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, kif stabbilit fil-qafas tal-Politika Ewropea u ta' Sigurtà Komuni skont it-Titolu V tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE), inkluż f'termini tat-tishih tal-Bażi Teknologika u Industrijali tad-Difiża Ewropea. Il-partecipazzjoni ta' imprizi bħal dawn jenhtieg li ma tmurx kontra l-oġettivi tal-Programm. Jenhtieg li l-benefiċjarji jipprovdu l-informazzjoni rilevanti kollha dwar l-infrastruttura, il-faċilitajiet, l-assi u r-riżorsi li jridu jintużaw fl-azzjoni. Jenhtieg li t-tħassib tal-Istati Membri rigward is-sigurtà tal-provvista jiġi kkunsidrat ukoll.

- (17) Jenhtieg li l-kooperazzjoni bejn il-benefiċjarji u s-subkuntratturi involuti fl-azzjoni u l-imprizi li huma stabbiliti f'pajjiż terz jew li huma kkontrollati minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz ukoll tkun soġġetta għal kondizzjonijiet rilevanti relatati mal-interessi tas-sigurtà u d-difiża tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. F'dak il-kuntest, jenhtieg li ma jkun hemm l-ebda aċċess mhux awtorizzat minn pajjiż terz jew entità ta' pajjiż terz għal informazzjoni klassifikata marbuta mat-twettiq tal-azzjoni. L-aċċess għal informazzjoni klassifikata huwa awtorizzat skont ir-regoli ta' sigurtà rilevanti applikabbli għall-informazzjoni klassifikata tal-Unjoni Ewropea u għall-informazzjoni kklassifikata skont il-klassifikazzjonijiet tas-sigurtà nazzjonali.
- (18) L-azzjonijiet eliġibbli żviluppati fil-kuntest ta' Kooperazzjoni Strutturata Permanenti fil-qafas istituzzjonali tal-Unjoni jkunu jiżguraw kooperazzjoni msahha bejn l-imprizi fl-Istati Membri differenti fuq bażi kontinwa u b'hekk jikkontribwixxu direttament għall-oġġettivi tal-Programm. Għalhekk, jenhtieg li tali azzjonijiet ikunu eliġibbli għal rata oġhla ta' finanzjament. L-azzjonijiet eliġibbli żviluppati b'livell ta' parteċipazzjoni adegwat min-naħa tal-mid-caps u l-SMEs, u b'mod partikolari l-SMEs transfruntieri, jappoġġaw il-ftuh tal-katini tal-provvista u jikkontribwixxu għall-oġġettivi tal-Programm. Għaldaqstant, jenhtieg li tali azzjonijiet ikunu eliġibbli għal rata oġhla ta' finanzjament, inkluż biex jiġi kkumpensat ir-riskju akbar u l-piż amministrattiv akbar.

- (19) Jekk xi konsorzju jkun jixtieq jieħu sehem f'azzjoni eligibbli skont il-Programm u l-assistenza finanzjarja tal-Unjoni tkun ser tieħu l-ghamla ta' għotja, jenħtiegħ li l-konsorzju jaħtar wiehed mill-membri tiegħu bħala koordinatur. Il-koordinatur jenħtiegħ li jkun il-punt ewlieni ta' kuntatt mal-Kummissjoni.
- (20) Il-promozzjoni tal-innovazzjoni u tal-iżvilupp teknoloġiku fl-industrija tad-difiża tal-Unjoni jenħtiegħ li tippermetti li jinżammu u jiġu żviluppati l-ħiliet u l-ġarhien esperti fl-industrija tad-difiża tal-Unjoni u jenħtiegħ li tikkontribwixxi għat-tishih tal-awtonomija teknoloġika u industrijali tagħha. F'dak il-kuntest, il-Programm jista' wkoll jgħin biex jiġi identifikat fejn l-Unjoni hija dipendenti fuq pajjiżi terzi għall-iżvilupp ta' prodotti u teknoloġiji tad-difiża. Tali promozzjoni tal-innovazzjoni u tal-iżvilupp teknoloġiku jenħtiegħ li ssir ukoll b'mod konsistenti mal-interessi tas-sigurtà u tad-difiża tal-Unjoni. Għaldaqstant, jenħtiegħ li l-kontribut ta' azzjoni għal dawk l-interessi u għall-prijoritajiet marbuta mal-kapaċità ta' difiża maqbula fost l-Istati Membri fil-qafas tal-Politika Etera u ta' Sigurtà Komuni jservi bħala kriterju għall-għotja. Fl-Unjoni, il-prijoritajiet komuni marbuta mal-kapaċità tad-difiża jiġu identifikati b'mod partikolari permezz tal-Pjan ta' Żvilupp tal-Kapaċitajiet. Il-proċessi l-oħra tal-Unjoni, fosthom ir-Rieżami Annwali Koordinat dwar id-Difiża u l-Kooperazzjoni Strutturata Permanenti jappoġġaw l-implimentazzjoni tal-prijoritajiet rilevanti permezz ta' kooperazzjoni msahha. Fejn adatt, il-prijoritajiet reġjonali u internazzjonali, inkluż dawk fil-kuntest tan-NATO, jistgħu wkoll jitqiesu, bil-kundizzjoni li jservu l-interessi tas-sigurtà u d-difiża tal-Unjoni u ma jipprevjenu l-ebda Stat Membru milli jipparteċipa, filwaqt li titqies ukoll il-ħtieġa li tiġi evitata duplikazzjoni bla bżonn.

- (21) L-Istati Membri jaħdmu individwalment u b'mod kongunt fuq l-iżvilupp, il-produzzjoni u l-użu operazzjonali ta' inġenji tal-ajru, vetturi u bastimenti mingħajr ekwipaġġ. Użu operazzjonali f'dan il-kuntest jinkludi t-twettiq ta' attakki fuq bersalli militari. Ir-riċerka u l-iżvilupp assoċjati mal-iżvilupp ta' sistemi bħal dawn, inkluż kemm is-sistemi militari kif ukoll dawk ċivili, ingħataw appoġġ minn fondi tal-Unjoni. Huwa ppjanat li dan ikompli, possibbilment anke fil-qafas tal-Programm. Jenħtieġ li xejn f'dan ir-Regolament ma jtellf l-użu legittimu ta' tali prodotti jew teknoloġiji tad-difiża żviluppati mill-Programm.
- (22) Sabiex ikun żgurat li l-azzjonijiet iffinanzjati jkunu vijabbli, l-impenn tal-Istati Membri li jikkontribwixxu b'mod effettiv għall-finanzjament tal-azzjoni jenħtieġ li jiġi stabbilit bil-miktub, pereżempju b'ittra ta' intenzjoni mill-Istati Membri kkonċernati.
- (23) Sabiex ikun żgurat li l-azzjonijiet iffinanzjati jikkontribwixxu għall-kompetittività u l-effiċjenza tal-industrija Ewropea tad-difiża, jenħtieġ li dawn ikunu orjentati lejn is-suq, motivati mid-domanda u kummerċjalment vijabbli fuq perijodu ta' żmien bejn medju u twil, inkluż għat-teknoloġiji b'użu doppju. Għalhekk, jenħtieġ li l-kriterji ta' eliġibbiltà jqisu l-fatt li l-Istati Membri behsiebhom jakkwistaw il-prodott finali tad-difiża, jew jużaw it-teknoloġija, b'mod ikkoordinat, filwaqt li jenħtieġ li l-kriterji tal-għoti jqisu l-fatt li l-Istati Membri jieħdu impenn politiku jew legali, biex b'mod kongunt jużaw, jippossjedu jew iżommu l-prodott jew it-teknoloġija finali tad-difiża.

- (24) Jenhtieg li l-kriterji tal-ghoti kollha jitqiesu meta jigu evalwati l-azzjonijiet proposti għall-finanzjament skont il-Programm. Billi daww il-kriterji mhumiex eliminatorji, jenhtieg li azzjonijiet proposti li jonqsu milli jissodisfaw waħda jew aktar minn daww il-kriterji ma jgħux esklużi awtomatikament.
- (25) L-assistenza finanzjarja tal-Unjoni mill-Programm jenhtieg li ma taqbiżx l-20 % tal-ispiża eligibbli tal-azzjoni f'dak li għandu x'jaqsam mal-holqien tal-prototipi tas-sistema, li ta' spiss ikun l-akbar spiża waqt il-fażi tal-iżvilupp. Madankollu, jenhtieg li jkun possibbli li jkun kopert l-ammont totali tal-ispejjeż eligibbli għal azzjonijiet oħra fil-fażi tal-iżvilupp. Fiz-żewġ każijiet, l-ispejjeż eligibbli jenhtieg li jinftehm fuq fis-sens tal-Artikolu 126 tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012.
- (26) Peress li l-Programm jenhtieg li jikkomplementa l-attivitajiet ta' riċerka, b'mod partikolari fil-qasam tad-difiża, u għal raġunijiet ta' konsistenza u simplifikazzjoni amministrattiva, jenhtieg li, kemm jista' jkun, japplikaw għall-Programm l-istess regoli bħal daww fl-Azzjoni Preparatorja fuq ir-Riċerka dwar id-Difiża (PADR) u l-Orizzont 2020 - il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni (2014-2020) ("Orizzont 2020"). Huwa għaldaqstant xieraq li r-rimborż tal-ispejjeż indiretti jiġi previst b'rata fissa ta' 25 % bħal taħt il-PADR u l-Orizzont 2020.

- (27) Billi l-appoġġ tal-Unjoni għandu l-għan li jtejjeb il-kompetittività tas-settur tad-difiża u jikkonċerna biss il-fażi speċifika tal-iżvilupp, l-Unjoni jenħteġ li ma jkollhiex sjieda jew drittijiet tal-proprjetà intellettuali fuq il-prodotti jew it-teknoloġiji tad-difiża li jinholqu bl-azzjonijiet iffinanzjati. L-iskema tad-drittijiet tal-proprjetà intellettuali applikabbli trid tiġi miftiehma kuntrattwalment mill-benefiċjarji. L-Istati Membri interessati jenħteġ ukoll li jkollhom il-possibbiltà li jipparteċipaw f'akkwisti pubbliċi kooperattivi ta' segwitu. Barra minn hekk, jenħteġ li r-riżultati tal-azzjonijiet iffinanzjati skont i-Programm ma jkunux soġġetti għal kontroll jew restrizzjoni min-naħa ta' pajjiż terz jew entità ta' pajjiż terz.
- (28) Il-Kummissjoni jenħteġ li tistabbilixxi programm ta' hidma ta' sentejn f'konformità mal-oġettivi tal-Programm. Il-programm ta' hidma jenħteġ li jistipula fid-dettall il-kategoriji ta' proġetti għall-finanzjament skont il-Programm, inkluż prodotti u teknoloġiji tad-difiża bħal sistemi ppilotati mill-bogħod, komunikazzjonijiet, pożizzjonar, navigazzjoni u sinkronizzazzjoni bis-satellita, aċċess awtonomu għall-ispazju u osservazzjoni permanenti tad-dinja, sostenibbiltà tal-enerġija, u ċ-ċibersigurtà u s-sigurtà marittima, kif ukoll kapacitajiet militari ta' livell għoli fis-sistemi tal-ajru, tal-art, tal-baħar u f'oqsma kongunti, inkluż għarfien aħjar tas-sitwazzjoni, il-protezzjoni, il-mobbiltà, il-logistika u l-appoġġ mediku u l-abilitaturi strateġiċi.

- (29) Jenhtieg li l-Kummissjoni tiġi assistita minn kumitat tal-Istati Membri ("il-kumitat") biex tistabbilixxi l-programm ta' ħidma. Jenhtieg li l-Kummissjoni tagħmel hilitha biex issib soluzzjonijiet li jkunu jgawdu l-akbar appoġġ possibbli fi ħdan il-kumitat. F'dak il-kuntest, il-kumitat jista' jiltaqa' fil-format ta' esperti fid-difiża nazzjonali biex tingħata assistenza speċifika lill-Kummissjoni. Huwa f'idejn l-Istati Membri biex jaħtru r-rappreżentanti rispettivi tagħhom f'dak il-kumitat. Il-membri tal-kumitat jenhtieg li jingħataw opportunitajiet bikrija u effikaċi biex jeżaminaw l-abbozzi tal-atti ta' implimentazzjoni u jesprimu l-fehmiet tagħhom.
- (30) Fid-dawl tal-politika tal-Unjoni dwar l-SMEs li jitqiesu bħala element ewlieni biex ikunu żgurati t-tkabbir ekonomiku, l-innovazzjoni, il-ħolqien tal-impjiegi u l-integrazzjoni soċjali fl-Unjoni, u fid-dawl tal-fatt li l-azzjonijiet sostnuti tipikament jehtiegu kollaborazzjoni transnazzjonali, hu importanti li l-programm ta' ħidma jirrifletti u jippermetti aċċess u parteċipazzjoni transfruntiera tal-SMEs miftuħa u trasparenti, u li għalhekk tali azzjonijiet jibbenefikaw minn tal-inqas 10 % tal-baġit totali, li jippermetti lill-SMEs jiġu inklużi fil-katini tal-valur tal-azzjonijiet. Jenhtieg li kategorija ta' proġetti tkun speċifikament iddedikata għall-SMEs.
- (31) Biex tiżgura s-suċċess tal-Programm, il-Kummissjoni jenhtieg li tagħmel hilitha biex iżżomm djalogu ma' spettru wiesa' tal-industrija Ewropea, inklużi l-SMEs u l-fornituri mhux tradizzjonali għas-settur tad-difiża.

- (32) Sabiex jinkisbu il-benefiċċji tal-għarfien espert tagħha fis-settur tad-difiża, u skont il-kompetenzi mogħtija lilha permezz tat-TUE, l-Aġenzija Ewropea għad-Difiża jenhtieg li tiġi mistiedna bħala osservatur fil-kumitat. Is-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna jenhtieg ukoll li jiġi mistieden jassisti.
- (33) Bħala regola ġenerali, biex jintgħažlu l-azzjonijiet li għandhom jiġu ffinanzjati skont il-Programm, il-Kummissjoni jew l-entitajiet imsemmija fil-punt (c) tal-Artikolu 58(1) tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 jenhtieg li jorganizzaw sejhiet kompetittivi kif previst f'dak ir-Regolament, u jenhtieg li jiżguraw li l-proċeduri amministrattivi jibqgħu sempliċi kemm jista' jkun u jiġġeneraw ammont minimu ta' spejjeż addizzjonali. Madankollu, f'ċerti ċirkostanzi debitament iġġustifikati u eċċezzjonali, il-finanzjament mill-Unjoni jista' jingħata wkoll skont l-Artikolu 190 tar-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) Nru 1268/2012¹.

---

¹ Ir-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) Nru 1268/2012 tad-29 ta' Ottubru 2012 dwar ir-regoli tal-applikazzjoni tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni (ĠU L 362, 31.12.2012, p. 1).

- (34) Wara l-evalwazzjoni tal-proposti bl-ghajnuna ta' esperti indipendenti, li l-kredenzjali ta' sigurtà tagħhom jenhtieg li jigu vvalidati mill-Istati Membri, jenhtieg li l-Kummissjoni tagħzel l-azzjonijiet li għandhom jigu ffinanzjati mill-Programm. Il-Kummissjoni jenhtieg li tistabbilixxi bażi ta' data ta' esperti indipendenti. Jenhtieg li l-bażi tad-data ma ssirx pubblika. L-esperti indipendenti jenhtieg li jinhatru abbażi tal-hiliet, l-esperjenza u l-gharfien tagħhom, b'kont meħud tal-kompiti li jigu assenjati lilhom. Sa fejn possibbli, meta tahtar l-esperti indipendenti, il-Kummissjoni jenhtieg li tiehu mizuri adatti għall-fini ta' kompożizzjoni bbilanċjata fi hdan il-gruppi tal-esperti u l-bordijiet ta' evalwazzjoni f'termini ta' varjetà ta' hiliet, esperjenzi, għarfien, diversità ġeografika u ta' ġeneru, b'kont meħud tas-sitwazzjoni fil-qasam tal-azzjoni. Wieħed jenhtieg li jfittex ukoll rotazzjoni adatta ta' esperti u bilanċ xieraq bejn is-settur privat u dak pubbliku. Sabiex ikunu żgurati kondizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li s-setgħat ta' implimentazzjoni jingħataw lill-Kummissjoni fir-rigward tal-adozzjoni u l-implimentazzjoni tal-programm ta' hidma, kif ukoll għall-ġoti tal-finanzjament lill-azzjonijiet magħżula. Jenhtieg li dawk is-setgħat jigu eżerċitati skont ir-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹. Jenhtieg li l-Istati Membri jigu infurmati dwar ir-riżultati tal-evalwazzjoni u l-progress fl-azzjonijiet iffinanzjati.

---

¹ Ir-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 li jistabbilixxi r-regoli u l-prinċipji ġenerali dwar il-mekkanizmi ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżerċizzju mill-Kummissjoni tas-setgħat ta' implimentazzjoni (ĠU L 55, 28.2.2011, p. 13).

- (35) Jenhtieg li l-proċedura ta' eżami tintuża għall-adozzjoni ta' dawk l-atti ta' implimentazzjoni b'kont meħud tal-implikazzjonijiet sostanzjali tagħhom għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament.
- (36) Jenhtieg li fi tmiem il-Programm, il-Kummissjoni tfassal rapport ta' implimentazzjoni, li jeżamina l-attivitajiet finanzjarji mil-lat tar-risultati tal-implimentazzjoni finanzjarja tagħhom u, fejn possibbli, mil-lat tal-impatt tagħhom. Jenhtieg li r-rapport ta' implimentazzjoni janalizza wkoll il-partecipazzjoni transfruntiera tal-SMEs u l-mid-capsflazzjonijiet appoġġati mill-Programm kif ukoll il-partecipazzjoni tal-SMEs u l-mid-caps fil-katina tal-valur globali. Ir-rapport jenhtieg li jinkludi wkoll informazzjoni dwar l-origini tal-benefiċjarji u d-distribuzzjoni tad-drittijiet ta' proprjetà intellettwali ġġenerati.
- (37) Jenhtieg li l-interessi finanzjarji tal-Unjoni jiġu mharsa permezz ta' miżuri proporzjonali tul iċ-ċiklu kollu tal-infq, li jinkludi l-prevenzjoni, il-kxif u l-investigazzjoni ta' irregolaritajiet, l-irkupru ta' fondi mitlufa, imħallsa bi żball jew użati b'mod hażin u, fejn xieraq, pieni amministrattivi u finanzjarji.

- (38) Jenhtieg li l-Kummissjoni u l-Istati Membri jiżguraw l-aktar promozzjoni wiesgħa possibbli tal-Programm sabiex tiżdied l-effikaċja tiegħu u b'hekk jittejbu l-kompetittività tal-industrija tad-difiża u l-kapaċitajiet ta' difiża tal-Istati Membri.
- (39) Minhabba li l-għanijiet ta' dan ir-Regolament, ma jistgħux jinkisbu b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri fid-dawl tal-ispejjeż u r-riskji assoċjati, iżda jistgħu, jinkisbu aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri, f'konformità mal-prinċipju ta' sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-TUE. F'konformità mal-prinċipju ta' proporzjonalità kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li huwa mehtieg sabiex jinkisbu dawk l-għanijiet,

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1

Suġġett

Dan ir-Regolament jistabbilixxi Programm Ewropew għall-Iżvilupp fl-Industrija tad-Difiża ("il-Programm") għall-azzjoni tal-Unjoni li jkopri l-perijodu mill-1 ta' Jannar 2019 sal-31 ta' Dicembru 2020.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "prototip tas-sistema" tfisser mudell ta' prodott jew teknoloġija li jista' juri l-prestazzjoni f'ambjent operattiv;
- (2) "kwalifika" tfisser il-proċess kollu biex jintwera li d-disinn ta' prodott, ta' komponent jew ta' teknoloġija tangibbli jew intaġġibbli relatati mad-difiża jissodisfa r-rekwiżiti speċifikati, filwaqt li jipprovdi evidenza oggettiva li turi li jkunu ġew sodisfatti r-rekwiżiti partikolari ta' disinn;

- (3) "ċertifikazzjoni" tfisser il-proċess li permezz tiegħu awtorità nazzjonali tiċċertifika li l-prodott, li l-komponent jew t-teknoloġija tangibbli jew intangibbli relatati mad-difiza jikkonforma mar-regolamenti applikabbli;
- (4) "intrapriża" tfisser entità, irrISPettivament mill-istatus legali tagħha jew mill-mod kif hija ffinanzjata, li tkun involuta f'attività ekonomika, u li hi stabbilita fl-Istat Membru li fih tkun inkorporata, f'konformità mal-liġi nazzjonali ta' dak l-Istat Membru;
- (5) "struttura manigerjali eżekuttiva" tfisser korp ta' intrapriża mahtura skont il-liġi nazzjonali, u, fejn applikabbli, li jirrapportaw lill-uffiċjal kap eżekuttiv, li jkollu s-setgħa jistabbilixxi l-istrateġija, l-oġġettivi u d-direzzjoni ġenerali tal-intrapriża, u li jissorvelja u jimmonitorja t-teħid ta' deċiżjonijiet tat-tmexxija;
- (6) "entità ta' pajjiż terzi" tfisser entità stabbilita f'pajjiż terzi jew li, fejn tkun stabbilita fl-Unjoni, ikollha l-istrutturi eżekuttivi manigerjali tagħha f'pajjiż terzi;
- (7) "kontroll" tfisser il-kapaċità tal-eżerċizzju ta' influwenza deċiżiva fuq intrapriża, direttament, jew indirettament permezz ta' intrapriża intermedjarja waħda jew aktar;

- (8) "intrapriżi żgħar u ta' daqs medju" jew "SMEs" tfisser intrapriżi żgħar u ta' daqs medju kif definit fl-Artikolu 2 tal-Anness għar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/EC¹;
- (9) "kumpanija b'kapitalizzazzjoni medja" jew "mid-cap" tfisser intrapriża li mhijiex SME u li jkollha sa 3000 impjegat, fejn l-għadd tal-persunal jiġi kkalkolat skont l-Artikoli 3 sa 6 tal-Anness għar-Rakkomandazzjoni 2003/361/KE;
- (10) "konsorzju" tfisser raggruppament kollaborattiv ta' intrapriżi kostitwit biex iwettaq azzjoni skont il-Programm.

Artikolu 3

Objettivi

Il-Programm għandu jkollu l-objettivi li ġejjin:

- (a) li jrawwem il-kompetittività, l-effiċjenza u l-kapaċità tal-innovazzjoni tal-industrija tad-difiża fl-Unjoni kollha, li tikkontribwixxi għall-awtonomija strateġika tal-Unjoni, billi tappoġġa l-azzjonijiet fil-fażi tal-iżvilupp tagħhom;

---

¹ Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/KE tas-6 ta' Mejju 2003 dwar id-definizzjoni ta' intrapriżi mikro, żgħar u ta' daqs medju (ĠU L 124, 20.5.2003, p. 36).

- (b) li jappoġġa u jivvalorizza l-kooperazzjoni, inkluża dik transfruntiera, bejn l-intraprizi, inkluż l-SMEs u l-mid-caps, madwar l-Unjoni, u l-kollaborazzjoni bejn l-Istati Membri, fl-iżvilupp ta' prodotti jew teknoloġiji tad-difiża, filwaqt li jsaħħaħ u jtejjeb l-aġilità tal-katini ta' provvista u tal-valur tad-difiża, u jrawwem l-istandardizzazzjoni tas-sistemi tad-difiża u l-interoperabbiltà tagħhom.

Din il-kooperazzjoni għandha ssehh f'konformità mal-prijoritajiet tal-kapaċità tad-difiża miftehma mill-Istati Membri fi ħdan il-qafas tal-Politika Esera u ta' Sigurtà Komuni u b'mod partikolari fil-kuntest tal-Pjan tal-Iżvilupp tal-Kapaċitajiet.

F'dak il-kuntest, il-prijoritajiet reġjonali u internazzjonali, meta jservu l-interessi tas-sigurtà u tad-difiża tal-Unjoni kif determinat skont il-Politika Esera u ta' Sigurtà Komuni, u b'kont meħud tal-hteġa li tiġi evitata d-duplikazzjoni bla bżonn, jistgħu wkoll jitqiesu, fejn xieraq, kull meta ma jeskludux il-possibbiltà tal-partecipazzjoni ta' kwalunkwe Stat Membru;

- (c) li jitrawwem użu aħjar tar-riżultati tar-riċerka dwar id-difiża u jsir kontribut għall-iżvilupp wara l-fażi ta' riċerka, biex b'hekk tiġi appoġġata l-kompetittività tal-industrija Ewropea tad-difiża fis-suq intern u fis-suq globali, inkluż permezz tal-konsolidazzjoni, fejn xieraq.

Artikolu 4

Baġit

Il-pakkett finanzjarju għall-implimentazzjoni tal-Programm għall-perjodu mill-1 ta' Jannar 2019 sal-31 ta' Dicembru 2020 għandu jkun ta' EUR 500 miljun fil-prezzijiet attwali.

L-approprijazzjonijiet annwali għandhom ikunu awtorizzati mill-Parlament Ewropew u mill-Kunsill fil-limiti tal-qafas finanzjarju pluriennali.

Artikolu 5

Dispożizzjonijiet ġenerali ta' finanzjament

1. L-assistenza finanzjarja tal-Unjoni tista' tingħata bit-tipi ta' finanzjament previsti fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012, b'mod partikolari l-ġhotjiet u, f'każijiet eċċezzjonali, l-akkwist pubbliku.
2. It-tipi ta' finanzjament imsemmija fil-paragrafu 1 u l-metodi ta' implimentazzjoni, għandhom jintgħażlu skont il-ħila tagħhom li jiksbu l-oġettivi speċifiċi tal-azzjonijiet u li jagħtu r-riżultati, filwaqt li jitqiesu, b'mod partikolari, l-ispejjeż tal-kontrolli, il-piż amministrattiv u r-riskju ta' kunflitt ta' interess.
3. L-assistenza finanzjarja tal-Unjoni għandha tiġi implimentata direttament jew indirettament mill-Kummissjoni kif previst fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012, billi l-kompiti ta' implimentazzjoni baġitarja jiġu fdati lill-entitajiet elenkati fil-punt (c) tal-Artikolu 58(1) ta' dak ir-Regolament.

4. L-Istati Membri għandhom jaħtru, fejn adatt maniger tal-proġett. Il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-maniger tal-proġett dwar il-progress li sar b'rabta mal-azzjoni qabel ma jsir il-ħlas lill-benefiċjarji eliġibbli.

Artikolu 6

Azzjonijiet eliġibbli

1. Il-Programm għandu jagħti appoġġ lill-azzjonijiet tal-benefiċjarji waqt il-fażi tal-iżvilupp li jkopru kemm prodotti u teknoloġiji godda tad-difiża kif ukoll it-titjib tal-prodotti u tat-teknoloġiji eżistenti dment li l-użu ta' informazzjoni li kienet teżisti qabel meħtieġa għat-twettiq tal-azzjoni għat-titjib ma tkunx soġġetta għal restrizzjoni minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz, direttament, jew indirettament permezz ta' intrapriża intermedjarja waħda jew aktar.

Azzjoni eliġibbli għandha tkun relatata ma' waħda jew aktar minn dan li ġej:

- (a) studji, bħal studji tal-fattibilità, u miżuri oħra ta' akkumpanjament;
- (b) id-disinn ta' prodott, ta' komponent jew ta' teknoloġija tangibbli jew intangibbli relatati mad-difiża, kif ukoll l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi li skonthom ikun ġie żviluppat tali disinn, inkluż testijiet parzjali għat-tnaqqis tar-riskju f'ambjent industrijali jew rappreżentattiv;

- (c) il-ħolqien ta' prototipi tas-sistema ta' prodott, komponent jew ta' teknoloġija tangibbli jew intangibbli relatati mad-difiża;
- (d) l-ittestjar ta' prodott, komponent jew ta' teknoloġija tangibbli jew intangibbli relatati mad-difiża;
- (e) il-kwalifikazzjoni ta' prodott, komponent jew teknoloġija tangibbli jew intangibbli relatati mad-difiża;
- (f) iċ-ċertifikazzjoni ta' prodott, komponent jew ta' teknoloġija tangibbli jew intangibbli relatati mad-difiża;
- (g) l-iżvilupp ta' teknoloġiji jew assi li jżidu l-effiċjenza tul iċ-ċiklu tal-ħajja ta' prodotti u teknoloġiji relatati mad-difiża.

2. Azzjonijiet kif imsemmija fil-paragrafu 1 għandhom jitwettqu minn intrapriżi li jikkooperaw f'konsorzju ta' mill-inqas tliet entitajiet eliġibbli li jkunu stabbiliti f'mill-inqas tliet Stati Membri differenti. Mill-inqas tlieta minn dawk l-entitajiet eliġibbli stabbiliti f'mill-inqas żewġ Stati Membri differenti m'għandhomx ikunu ikkontrollati, direttament jew indirettament, mill-istess entità, jew m'għandhomx jikkontrollaw lil xulxin.

3. Il-konsorzju kif imsemmi fil-paragrafu 2 għandu joffri prova tal-vijabbiltà billi juri li l-ispejjeż tal-azzjoni li mhumex koperti mill-appoġġ tal-Unjoni jridu jkunu koperti minn mezzi oħra ta' finanzjament, bħalma huma l-kontribuzzjonijiet tal-Istati Membri.
4. Fir-rigward tal-azzjonijiet imsemmija fil-punti (c) sa (g) tal-paragrafu 1, il-konsorzju għandu jagħti prova tal-kontribut tagħhom għall-kompetittività tal-industrija tad-difiża Ewropea billi juri li mill-inqas żewġ Stati Membri beħsiebhom jakkwistaw il-prodott finali jew jużaw it-teknoloġija b'mod ikkoordinat, inkluż permezz tal-akkwist kongunt fejn applikabbli.
5. Azzjonijiet kif imsemmija fil-punt (b) tal-paragrafu 1 għandhom ikunu bbażati fuq rekwiżiti komuni maqbula b'mod kongunt minn tal-inqas żewġ Stati Membri. Azzjonijiet kif imsemmija fil-punti (c) sa (g) tal-paragrafu 1 għandhom ikunu bbażati fuq speċifikazzjonijiet tekniċi komuni maqbula b'mod kongunt mill-Istati Membri li jridu jikkofinanzjaw jew li beħsiebhom jakkwistaw b'mod kongunt il-prodott finali jew li jużaw b'mod kongunt it-teknoloġija, kif imsemmi fil-paragrafi 3 u 4, biex b'hekk tissaħħaħ l-istandardizzazzjoni u l-interoperabilità tas-sistemi.

6. Azzjonijiet għall-iżvilupp ta' prodotti u teknoloġiji li l-użu, l-iżvilupp jew il-produzzjoni tagħhom hija pprojbita skont il-liġi internazzjonali ma għandhomx ikunu eliġibbli għal finanzjament skont il-Programm.

Artikolu 7

Entitajiet eliġibbli

1. Il-benefiċjarji u s-subkuntratturi involuti fl-azzjoni għandhom ikunu intrapriżi pubbliċi jew privati stabbiliti fl-Unjoni.
2. L-infrastruttura, il-faċilitajiet, l-assi u r-riżorsi tal-benefiċjarji u tas-subkuntratturi involuti fl-azzjoni li jintużaw għall-finijiet tal-azzjonijiet iffinanzjati mill-Programm għandhom ikunu jinsabu fit-territorju tal-Unjoni għad-durata kollha tal-azzjoni, u l-istrutturi manigerjali eżekuttivi tagħhom għandhom ikunu stabbiliti fl-Unjoni.
3. Għall-finijiet tal-azzjonijiet iffinanzjati skont il-Programm, il-benefiċjarji u s-subkuntratturi involuti fl-azzjoni ma għandhomx ikunu soġġetti għal kontroll minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz.

4. B'deroga mill-paragrafu 3 u soġġett għall-Artikolu 15(2), intrapriża stabbilita fl-Unjoni u kkontrollata minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz għandha tkun eligibbli bħala beneficijarju jew subkuntrattur involut fl-azzjoni biss jekk garanziji approvati mill-Istat Membru li fih tkun stabbilita f'konformità mal-proċeduri nazzjonali tiegħu jsiru disponibbli għall-Kummissjoni. Dawk il-garanziji jistgħu jirreferu għall-istruttura maniġerjali eżekuttiva tal-intrapriża stabbilita fl-Unjoni. Jekk jitqies adatt mill-Istat Membru li fih tkun stabbilita l-intrapriża, dawk il-garanziji jistgħu jirreferu wkoll għal drittijiet governattivi speċifiċi fil-kontroll fuq l-intrapriża.

Il-garanziji għandhom jipprovdu l-assigurazzjonijiet li l-involviment f'azzjoni ta' tali impriża ma jippreġudikax l-interessi ta' sigurtà u difiża tal-Unjoni u l-Istati Membri tagħha kif stabbilit fil-qafas tal-Politika Etera u ta' Sigurtà Komuni skont it-Titolu V tat-TUE, jew l-oġettivi stipulati fl-Artikolu 3. Il-garanziji għandhom ukoll jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 12. Il-garanziji għandhom b'mod partikolari jissostanzjaw li, għall-finijiet tal-azzjoni, hemm fis-seħh miżuri biex ikun żgurat li:

- (a) kontroll fuq l-intrapriża mhux eżerċitat b'mod li jillimita jew jirrestringi l-abbiltà tagħha sabiex twettaq l-azzjoni u tikseb riżultati, li jimponi restrizzjonijiet dwar l-infrastruttura, il-faċilitajiet, l-assi, r-riżorsi, il-propjetà intellettuali jew l-għarfien espert tagħha meħtieġa għall-finijiet ta' azzjoni, jew li jimmina l-kapaċitajiet u l-istandards tagħha neċessarji għat-twettieq tal-azzjoni;
- (b) aċċess minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz għal informazzjoni sensittiva relatata mal-azzjoni jiġi pprevenut u l-impjegati jew persuni oħra involuti fl-azzjoni jkollhom awtorizzazzjonijiet tas-sigurtà nazzjonali, fejn adatt;
- (c) sjieda tal-propjetà intellettuali li ġejja mill-azzjoni u r-riżultati tagħha jibqgħu fi hdan il-benefiċjarju waqt u wara t-tlestija tal-azzjoni, ma jkunux soġġetti għal kontroll jew restrizzjoni minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz, u mhumiex esportati barra mill-Unjoni u lanqas ma huwa l-aċċess għalihom minn barra l-Unjoni mogħti mingħajr l-approvazzjoni tal-Istat Membru li fih hi stabbilita l-intrapriża u skont l-oġġettivi stipulati fl-Artikolu 3.

Jekk jitqies adatt mill-Istat Membru li fih tkun stabbilita l-intrapriża, jistgħu jkunu pprovdoti garanziji addizzjonali.

Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-kumitat imsemmi fl-Artikolu 13 bi kwalunkwe intrapriża li titqies eligibbli f'konformità ma' dan il-paragrafu.

5. Fejn ma jkunx hemm sostituti kompetittivi diġà disponibbli fl-Unjoni, il-benefiċjarji u s-subkuntratturi involuti fl-azzjoni jistgħu jużaw l-assi, l-infrastruttura, il-faċilitajiet u r-rizorsi tagħhom li jinsabu jew li jinżammu barra mit-territorju tal-Istati Membri dment li dak l-użu ma jippreġudikax l-interessi ta' sigurtà u difiża tal-Unjoni u l-Istati Membri tagħha, ikun konsistenti mal-oġettivi tal-Programm u jkun konsistenti għalkollox mal-Artikolu 12.

L-ispejjeż marbuta ma' dawk l-attivitajiet ma għandhomx ikunu eligibbli għal finanzjament mill-Programm.

6. Meta jwettqu azzjoni eliġibbli, il-benefiċjarji u s-subkuntratturi involuti fl-azzjoni jistgħu wkoll jikkooperaw ma' intraprizi stabbiliti barra mit-territorju tal-Istati Membri jew ikkontrollati minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz, inkluż billi jużaw l-assi, l-infrastruttura, il-faċilitajiet u r-riżorsi ta' tali intraprizi, dment li dan ma jippreġudikax l-interessi ta' sigurtà u ta' difiża tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. Tali kooperazzjoni għandha tkun konsistenti mal-oġettivi stipulati fl-Artikolu 3 u għandha tkun għalkollox konformi mal-Artikolu 12.

Ma għandu jkun hemm ebda aċċess mhux awtorizzat minn pajjiż terz jew minn entità oħra ta' pajjiż terz għal informazzjoni klassifikata relatata mat-twettiq tal-azzjoni u għandhom jiġu evitati effetti negattivi potenzjali fuq is-sigurtà tal-provvista tal-inputs kritiċi għall-azzjoni.

L-ispejjeż marbuta ma' dawk l-attivitajiet ma għandhomx ikunu eliġibbli għal finanzjament mill-Programm.

7. Il-benefiċjarji għandhom jipprovdu l-informazzjoni rilevanti kollha meħtieġa għall-valutazzjoni tal-kriterji ta' eliġibbiltà. Fil-każ ta' bidla waqt it-twettiq tal-azzjoni li tista' titfa' dubju fuq l-issodisfar tal-kriterji ta' eliġibbiltà, l-intrapriża għandha tinforma lill-Kummissjoni, li għandha tivvaluta jekk il-kriterji ta' eliġibbiltà għadhomx sodisfatti u għandha tindirizza l-impatt potenzjali fuq il-finanzjament tal-azzjoni.

8. Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, is-subkuntratturi involuti fl-azzjoni tirreferi għas-subkuntratturi b'relazzjoni kuntrattwali diretta ma' benefiċjarju, subkuntratturi oħra li għalihom huwa allokat mill-anqas 10 % tal-ispiza eligibbli totali tal-azzjoni, kif ukoll subkuntratturi li jistgħu jeħtiegu aċċess għal informazzjoni klassifikata sabiex iwettqu l-kuntratt.

Artikolu 8

Dikjarazzjoni mill- intrapriži

Kull intrapriża f'konsorzju li tixtieq tiegħu sehem f'azzjoni għandha tiddikjara, permezz ta' dikjarazzjoni bil-miktub, li taf sew u li hija konformi mal-ligi nazzjonali u tal-Unjoni applikabbli relatata mal-attivitajiet fil-qasam tad-difiża.

Artikolu 9

Konsorzju

1. Meta l-assistenza finanzjarja tal-Unjoni tingħata permezz ta' għotja, il-membri ta' kwalunkwe konsorzju li jkunu jixtiequ jiehdu sehem f'azzjoni għandhom jaħtru wiehed mill-membri tagħhom biex jaġixxi bħala koordinatur. Il-koordinatur għandu jiġi identifikat fil-ftehim ta' għotja. Il-koordinatur għandu jkun il-punt prinċipali ta' kuntatt bejn il-membri tal-konsorzju fir-relazzjonijiet mal-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti, sakemm ma jiġix speċifikat mod ieħor fil-ftehim ta' għotja jew fil-każ ta' nonkonformità mal-obbligi tiegħu skont il-ftehim ta' għotja.
2. Il-membri ta' konsorzju li jiehdu sehem f'azzjoni għandhom jikkonkludu ftehim intern li jistabbilixxi d-drittijiet u l-obbligi tagħhom b'rabta mat-twettiq tal-azzjoni f'konformità mal-ftehim ta' għotja, hlief fil-każijiet debitament iġġustifikati previsti fil-programm ta' hidma jew fis-sejha għall-proposti. Il-ftehim intern għandu jinkludi wkoll arrangamenti dwar id-drittijiet ta' proprjetà intellettuali relatati mal-prodotti u t-teknoloġiji żviluppati.

Artikolu 10
Kriterji tal-ghoti

L-azzjonijiet proposti għall-finanzjament mill-Programm għandhom jigu evalwati abbażi ta' kull wieħed mill-kriterji li ġejjin:

- (a) kontribut għall-eċċellenza b'mod partikolari billi jintwera li l-azzjoni proposta tippreżenta vantaġġi sinifikanti fuq il-prodotti jew it-teknoloġiji tad-difiża eżistenti;
- (b) kontribut għall-innovazzjoni, b'mod partikolari billi jintwera li l-azzjoni proposta tinkludi kunċetti u approċċi rivoluzzjonarji jew godda, titjib teknoloġiku ġdid promettenti għall-futur jew l-applikazzjoni ta' teknoloġiji jew kunċetti li qabel ma kinux applikati fis-settur tad-difiża;
- (c) kontribut għall-kompetittività u għat- tkabbir ta' intrapriżi relatati mad-difiża fl-Unjoni kollha, b'mod partikolari permezz tal-ħolqien ta' opportunitajiet kummerċjali godda;

- (d) kontribut għall-awtonomija industrijali tal-industrija tad-difiża Ewropea u għall-interessi ta' sigurtà u difiża tal-Unjoni bit-tishih tal-prodotti jew tat-teknoloġiji ta' difiża f'konformità mal-prijoritajiet tal-kapaċità ta' difiża maqbula mill-Istati Membri fil-qafas tal-Politika Ewropea u ta' Sigurtà Komuni, b'mod partikolari fil-kuntest tal-Pjan ta' Żvilupp tal-Kapaċitajiet, u, fejn adatt, prijoritajiet reġjonali u internazzjonali dment li jservu l-interessi ta' sigurtà u difiża tal-Unjoni u ma jeskludux il-possibbiltà ta' parteċipazzjoni ta' xi Stat Membru;
- (e) il-proporzjon tal-baġit ġenerali għall-azzjoni, li jrid jiġi allokat għall-parteċipazzjoni tal-SMEs stabbiliti fl-Unjoni li jgħibu magħhom valur industrijali jew teknoloġiku miżjud, bħala membri tal-konsorzju, bħala subkuntratturi jew bħala intrapriżi oħra fil-katina tal-provvista, u b'mod partikolari il-proporzjon tal-baġit ġenerali għall-azzjoni li jrid jiġi allokat lil SMEs li huma stabbiliti fl-Istati Membri li mhumiex daww fejn l-intrapriżi fil-konsorzju li mhumiex SMEs huma stabbiliti;
- (f) għall-azzjonijiet msemmija fil-punti (c) sa (f) tal-Artikolu 6(1), kontribut għal aktar integrazzjoni tal-industrija tad-difiża Ewropea billi l-benefiċjarji juru li l-Istati Membri impenjaw ruħhom li konguntement jużaw, ikollhom pussess jew iżommu l-prodott jew it-teknoloġija finali.

Fejn rilevanti, għandu jittiehed kont tal-kontribut għaż-żieda fl-effiċjenza tul iċ-ċiklu tal-ħajja tal-prodotti u t-teknologiji tad-difiża, inkluż il-kosteffettività u l-potenzjal għal sinergiji fil-proċess tal-akkwist u tal-manutenzjoni, fir-rigward tal-applikazzjoni tal-kriterji msemmija fil-punti (a), (b) u (c) tal-ewwel paragrafu.

Artikolu 11

Rati ta' finanzjament

1. L-assistenza finanzjarja tal-Unjoni mogħtija mill-Programm ma għandhiex taqbeż l-20 % tal-ispiza eliġibbli totali ta' azzjoni msemmija fil-punt (c) tal-Artikolu 6(1). Fil-każijiet l-oħra kollha, l-assistenza tista' tkopri l-ispiza eliġibbli totali tal-azzjoni.
2. Azzjoni kif imsemmija fl-Artikolu 6(1) li tkun żviluppata fil-kuntest ta' Kooperazzjoni Strutturata Permanenti tista' tibbenefika minn rata ta' finanzjament miżjuda b'10 punti perċentwali addizzjonali.
3. Azzjoni kif imsemmija fl-Artikolu 6(1) tista' tibbenefika minn rata ta' finanzjament miżjuda, kif imsemmija fit-tieni u tielet subparagrafi ta' dan il-paragrafu, fejn mill-inqas 10 % tal-ispiza eliġibbli totali tal-azzjoni tkun allokata għall-SMEs stabbiliti fl-Unjoni.

Ir-rata ta' finanzjament tista' tiżdied b'punti perċentwali ekwivalenti għall-perċentwal tal-ispiza eliġibbli totali ta' azzjoni allokata għall-SMEs stabbiliti fi Stati Membri li fihom huma stabbiliti intrapriżi fil-konsorzju li mhumiex SMEs, sa 5 punti perċentwali addizzjonali.

Ir-rata ta' finanzjament tista' tiżdied b'punti perċentwali ekwivalenti għad-doppju tal-perċentwal tal-ispiza eliġibbli totali ta' azzjoni allokata għall-SMEs stabbiliti fi Stati Membri għajr dawk imsemmija fit-tieni subparagrafu.

4. Azzjoni kif imsemmija fl-Artikolu 6(1) tista' tibbenefika minn rata ta' finanzjament miżjuda b' 10 punti perċentwali addizzjonali, fejn mill-inqas 15 % tal-ispiza eliġibbli totali tal-azzjoni tkun allokata għal mid-caps stabbiliti fl-Unjoni.
5. L-ispejjeż eliġibbli indiretti għandhom jiġu determinati bl-applikazzjoni ta' rata fissa ta' 25 % tal-ispejjeż eliġibbli diretti totali, esklużi l-ispejjeż eliġibbli diretti għas-subkuntrattar.

6. Iż-żieda globali fir-rata ta' finanzjament ta' azzjoni wara l-applikazzjoni tal-paragrafi 2, 3 u 4 ma għandhiex taqbez 35 punt percentwali.
7. L-assistenza finanzjarja tal-Unjoni pprovduta skont il-Programm, inkluż ir-rati ta' finanzjament miżjuda, ma għandhiex tkopri iktar minn 100 % tal-ispiza eliġibbli tal-azzjoni.

Artikolu 12

Sjieda u drittijiet ta' proprjetà intellettuali

1. L-Unjoni ma għandux ikollha sjieda tal-prodotti jew it-teknoloġiji li jirriżultaw mill-azzjoni u lanqas ma għandu jkollha xi pretensjoni ta' dritt ta' proprjetà intellettuali relatat mal-azzjoni.
2. Ir-riżultati tal-azzjonijiet li jirċievu finanzjament mill-Programm ma għandhomx ikunu soġġetti għal kontroll jew restrizzjoni minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz, direttament, jew indirettament permezz ta' intrapriża intermedja waħda jew aktar, inkluż f'termini ta' trasferiment teknoloġiku.
3. Dan ir-Regolament ma għandux jaffettwa d-diskrezzjoni tal-Istati Membri fir-rigward tal-politika dwar l-esportazzjoni ta' prodotti relatati mad-difiża.

4. B'rabta mar-rizultati ġġenerati mill-benefiċjarji li jkun irċevew finanzjament mill-Programm, u mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni għandha tkun notifikata bi kwalunkwe trasferiment ta' sjieda lil pajjiż terz jew entità ta' pajjiż terz. Jekk tali trasferiment ta' sjieda jippreġudika l-oġġettivi stipulati fl-Artikolu 3, għandu jkun hemm rimborż tal-finanzjament previst skont il-Programm.
5. Jekk l-assistenza tal-Unjoni tkun provduta fil-forma ta' akkwist pubbliku ta' studju, l-Istati Membri kollha għandu jkollhom id-dritt, mingħajr hlas, għal liċenzja mhux esklussiva għall-użu tal-istudju fuq talba bil-miktub tagħhom.

Artikolu 13

Proċedura ta' kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tiġi assistita minn kumitat. Dak il-kumitat għandu jkun kumitat skont it-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011. L-Aġenzija Ewropea għad-Difiża għandha tiġi mistiedna biex tagħti l-fehmiet u l-parir espert tagħha lill-kumitat bħala osservatur. Is-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna għandu jiġi mistieden ukoll biex jassisti.

Il-kumitat għandu wkoll jiltaqa' f'konfigurazzjonijiet speċjali, inkluż sabiex jiġu diskussi aspetti tad-difiża.

2. Meta ssir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Fejn il-kumitat ma jagħti l-ebda opinjoni, il-Kummissjoni ma għandhiex tadotta l-abbozz tal-att ta' implimentazzjoni u għandu japplika t-tielet subparagrafu tal-Artikolu 5(4) tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Artikolu 14

Programm ta' hidma

1. Il-Kummissjoni, permezz ta' att ta' implimentazzjoni, għandha tadotta programm ta' hidma ta' sentejn. Dak l-att ta' implimentazzjoni għandu jiġi adottat f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 13(2). Il-programm ta' hidma għandu jkun konsistenti mal-oġettivi stipulati fl-Artikolu 3.
2. Il-programm ta' hidma għandu jistabbilixxi fid-dettall il-kategoriji tal-proġetti li jridu jiġu ffinanzjati mill-Programm. Dawk il-kategoriji għandhom ikunu konformi mal-prijoritajiet tal-kapaċità tad-difiża msemmija fil-punt (b) tal-Artikolu 3.

Dawk il-kategoriji għandhom ikopru l-kapaċitajiet rigward prodotti u teknoloġiji innovattivi tad-difiża fl-oqsma ta':

- (a) thejjija, protezzjoni, introduzzjoni u sostenibbiltà;
- (b) ġestjoni u superjorità ta' informazzjoni u kmand, kontroll, komunikazzjoni, kompjuters, intelligence, sorveljanza, rikonjizzjoni (C4ISR), ċiberdifiża u ċibersigurtà; u
- (c) involviment u effetturi.

Il-programm ta' hidma għandu jinkludi wkoll kategorija ta' proġetti ddedikati speċifikament għall-SMEs.

3. Il-programm ta' hidma għandu jiżgura li mill-anqas 10% tal-baġit ġenerali jkun għall-benefiċċju tal-partecipazzjoni transfruntiera tal-SMEs.

Artikolu 15

Proċedura ta' evalwazzjoni u għoti

1. Fl-implimentazzjoni tal-Programm, il-finanzjament mill-Unjoni għandu jingħata wara sejhiet kompetittivi mahruġin skont ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 u r-Regolament Delegat (UE) Nru 1268/2012. F'ċerti ċirkostanzi debitament iġġustifikati u eċċezzjonali, il-finanzjament mill-Unjoni jista' jingħata wkoll skont l-Artikolu 190 tar-Regolament Delegat (UE) Nru 1268/2012.
2. Il-proposti ppreżentati wara s-sejha għal proposti għandhom jiġu evalwati mill-Kummissjoni abbażi tal-kriterji ta' eliġibbiltà u ta' għoti stabbiliti fl-Artikoli 6, 7, 8 u 10.

Il-Kummissjoni għandha tkun assistita, fil-kuntest tal-proċedura tal-għoti, minn esperti indipendenti, li l-kredenzjali ta' sigurtà tagħhom għandhom ikunu vvalidati mill-Istati Membri. Dawk l-esperti għandhom ikunu ċittadini tal-Unjoni minn firxa kemm jista' jkun wiesgħa ta' Stati Membri u għandhom jintgħazlu abbażi ta' sejhiet għal applikazzjonijiet bil-ħsieb ta' stabbiliment ta' bażi ta' data ta' kandidati.

Il-kumitat imsemmi fl-Artikolu 13 għandu jkun infurmat fuq bażi annwali bil-lista ta' esperti fil-bażi ta' data, biex ikun trasparenti b'rabta mal-kredenzjali tal-esperti. Il-Kummissjoni għandha tiżgura wkoll li esperti ma jevalwawx, ma jagħtux pariri jew ma jagħtux assistenza dwar kwistjonijiet li fir-rigward tagħhom ikollhom konflitt ta' interessi.

3. Il-Kummissjoni għandha, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, tagħti l-finanzjament għal azzjonijiet magħżula wara kull sejha jew wara l-applikazzjoni tal-Artikolu 190 tar-Regolament Delegat (UE) Nru 1268/2012. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 13(2).

Artikolu 16

Pagamenti akkont annwali

Il-Kummissjoni tista' taqşam l-impenji baġitarji f'pagamenti akkont annwali.

Artikolu 17
Monitoraġġ u rappurtar

1. Il-Kummissjoni għandha tissorvelja regolarment l-implimentazzjoni tal-Programm u għandha tirrapporta kull sena dwar il-progress li jkun sar skont il-punt (e) tal-Artikolu 38(3) tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012. Għal dak il-għan, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi l-arrangamenti ta' sorveljanza meħtieġa.
2. Biex tappoġġa effiċjenza u effettività akbar ta' azzjonijiet ta' politika tal-Unjoni futuri, il-Kummissjoni għandha tfassal rapport ta' evalwazzjoni retrospettiv u għandha tibagħtu lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill. Ir-rapport għandu jkun ibbażat fuq konsultazzjonijiet rilevanti mal-Istati Membri u mal-partijiet ikkonċernati ewlenin u għandu, b'mod partikolari, jevalwa l-progress li jkun sar biex jintlaħqu l-oġettivi stabbiliti fl-Artikolu 3. Dan għandu janalizza wkoll il-partecipazzjoni transfruntiera, inkluż tal-SMEs u l-mid-caps, f'azzjonijiet imwettqa skont il-Programm kif ukoll l-integrazzjoni tal-SMEs u tal-mid-caps fil-katina tal-valur globali. Ir-rapport għandu jkun fih ukoll informazzjoni dwar il-pajjiżi ta' oriġini tal-benefiċjarji u, fejn possibbli, id-distribuzzjoni tad-drittijiet ta' proprjetà intellettuali ġġenerati.

Artikolu 18

Protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni

1. Il-Kummissjoni għandha tiegħu l-miżuri adatti sabiex tiżgura li, meta jkunu implimentati l-azzjonijiet iffinanzjati skont dan ir-Regolament, l-interessi finanzjarji tal-Unjoni jiġu protetti bl-applikazzjoni ta' miżuri preventivi kontra l-frodi, il-korruzzjoni u kwalunkwe attività illegali oħra, b'kontrolli effettivi u, jekk jiġu identifikati irregolaritajiet, bl-irkupru tal-ammonti mħallsa bi żball u, fejn adatt, b'pieni amministrattivi u finanzjarji effettivi, proporzjonati u dissuażivi.
2. Il-Kummissjoni jew ir-rappreżentanti tagħha u l-Qorti tal-Awdituri għandu jkollhom is-setgħa tal-awditjar jew, fil-każ ta' organizzazzjonijiet internazzjonali, is-setgħa ta' verifika f'konformità mal-ftehimiet milħuqa magħhom, abbażi ta' dokumenti u żjarat fuq il-post, fir-rigward ta' kull benefiċjarju, kuntrattur u subkuntrattur ta' għotja, li jkunu rċevew fondi tal-Unjoni skont il-Programm.

3. L-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) jista' jwettaq investigazzjonijiet, fosthom kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post, skont id-dispożizzjonijiet u l-proċeduri stabbiliti fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹ u fir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96², bil-għan li jiġi stabbilit jekk kienx hemm frodi, korruzzjoni jew xi tip ta' attività illegali oħra li tolqot l-interessi finanzjarji tal-Unjoni b'rabta ma' ftehim ta' għotja jew ma' deċizzjoni ta' għotja jew kuntratt li jkun iffinanzjat skont dan il-Programm.
4. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafi 1, 2, u 3, il-ftehimiet ta' kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali, kuntratti, ftehimiet ta' għotja u deċizzjonijiet ta' għotja, li jirriżultaw mill-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament għandu jkun fihom dispożizzjonijiet li espressament jagħtu s-setgħa lill-Kummissjoni, lill-Qorti tal-Awdituri u lill-OLAF biex jagħmlu dawk il-verifiki u investigazzjonijiet, skont il-kompetenzi rispettivi tagħhom.

---

¹ Ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Settembru 2013 dwar investigazzjonijiet immexxija mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u li jħassar ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 1073/1999 u r-Regolament tal-Kunsill (Euratom) Nru 1074/1999 (ĠU L 248, 18.9.2013, p. 1).

² Ir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96 tal-11 ta' Novembru 1996 dwar il-kontrolli u l-ispezzjonijiet fuq il-post imwettqa mill-Kummissjoni sabiex tippoteġi l-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea kontra l-frodi u irregolaritajiet oħra (ĠU L 292, 15.11.1996, p. 2).

Artikolu 19
Dhul fis-sehh

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-sehh fit-tielet jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Dan ir-Regolament jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi...,

Għall-Parlament Ewropew
Il-President

Għall-Kunsill
Il-President
